

A Regardful Study of the Dormitory-Habitation Management and the Students' Life Quality in Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

**Wanchai Dhammsaccakarn¹, Nadiya Choothueng², Passakorn Suanruang²,
Ponlapat Noipann² and Naiyana Makkaewkul²**

¹Ph.D.(Applied Behavioral Science Research), Associate Professor,

E-mail: wanchai.m@psu.ac.th

²Graduate Student (Human and Social Development),

Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

Abstract

The purpose of this study was to find the conditions or factors that involved students' quality of life who stayed in Prince of Songkla University's dorms, Hat Yai campus. The data were collected from four focus groups technique, the total of stakeholders 31, and completed questionnaires by 519 students. The findings showed that the factors which affected students' quality of life were experiences of self adaptations, public mind, materials and facilitating of living, services and safety system. All of factors will be accomplished by good management and sound of communications. However, the different background of the students was different in satisfactions and quality of life. All of the five factors predicted 20.8 percentage students' quality of life. The appropriated predictive equation was quality of life (y) = 1.315 + 0.276 X₄ (services) + 0.200 X₂ (public mind) + 0.170 X₁ (self adaptations) + 0.111 X₃ (materials and facilitates of living)

Keywords: adaptation, public mind, quality of life, safety system

แลลึกในการจัดการและการพักอาศัยในหอพักสู่หนทางแห่งความสุขและคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย

วันชัย ธรรมสัจการ¹, ณีฎิยา ชูถึง², ภาสกร สวนเรือง², พลภัทร น้อยพันธ์²
และนัยนา มากแก้วกุล²

¹วท.ด.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์), รองศาสตราจารย์,

E-mail: wanchai.m@psu.ac.th

²นักศึกษาระดับปริญญาโท (พัฒนามนุษย์และสังคม),
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยหรือเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขของนักศึกษาในหอพักของมหาวิทยาลัย เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group) นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 4 กลุ่ม มีจำนวนผู้เข้าร่วมสนทนา 31 คน และจากแบบวัดที่สร้างขึ้นจากกลุ่มตัวอย่าง 519 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาพักอาศัยในหอพักอย่างมีความสุข ได้แก่ ประสิทธิภาพการปรับตัว การมีจิตสำนึกสาธารณะ การมีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก การได้รับการบริการ และการรักษาความปลอดภัย โดยปัจจัยทั้งหมดจะบรรลุผลได้ต้องผ่านการสื่อสารและบริหารจัดการที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกันมีคุณลักษณะความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ผลในภาพรวม พบว่า ปัจจัยทั้งห้าร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขในการพักอาศัยในหอพักของนักศึกษาได้ร้อยละ 20.8 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ที่เหมาะสมได้ ดังนี้ คุณภาพชีวิตในแง่ความสุข (y) = $1.315 + 0.276 X_4$ (ความพึงพอใจด้านการให้บริการ) + $0.200 X_2$ (จิตสำนึกสาธารณะ) + $0.170 X_1$ (การปรับตัว) + $0.111 X_3$ (ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก)

คำสำคัญ: การปรับตัว, คุณภาพชีวิต, จิตสำนึกสาธารณะ, ระบบรักษาความปลอดภัย

บทนำ

การศึกษา คือ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนและยังเป็นวิธีการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงไปสู่สถานภาพที่ดีกว่า ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นอีกหนทางหนึ่งที่หลายคนตระหนักในความสำคัญและมุ่งแสวงหา จากความจำเป็นเหล่านี้เองที่ก่อให้เกิดการศึกษาตามค่านิยมด้วย ความจำเป็นที่บีบบังคับข้อนี้เองที่ต้องแยกเอาหลายชีวิตให้ห่างจากภูมิลำเนาเดิมหรือการที่จะต้องโยกย้ายเข้ามาอยู่ในหอพักเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยในระหว่างการศึกษาเล่าเรียน

หอพักตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หมายถึง สถานที่ที่มีลักษณะที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้พักตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป และจัดไว้ให้กับผู้ที่เข้าพักอาศัยซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาเท่านั้น โดยผู้พักอาศัยอยู่ในหอพักต้องให้ทรัพย์สินตอบแทนแก่เจ้าของหรือผู้ดำเนินการและต้องมีใช้หอพักของกระทรวง ทบวง กรม (กฎกระทรวง ฉบับที่ 5, 2541) ซึ่งสาเหตุที่ต้องมีหอพักเพราะสภาพการพักอาศัยของนักศึกษาที่พักอาศัยและการเดินทางมาเรียนที่สถาบันอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา โดยสภาพการพักอาศัยของนักศึกษาสามารถแบ่งประเภทออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่งกลุ่มพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง นักศึกษากลุ่มนี้จะเดินทางแบบเข้าไปเย็นกลับหรือแบบต้องเดินทางไปเรียน (commuting students) พวกนี้จะเป็นกลุ่มที่พ่อแม่เดือดร้อนน้อยที่สุดในแง่การเปลี่ยนแปลงด้านค่าใช้จ่ายหรือความห่วยบูทรหลายของตนเอง ยกเว้นในกรณีที่สถานที่เรียนอยู่ไกลจากบ้านพักของตนมากๆ กลุ่มที่สองกลุ่มพักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบัน กลุ่มนี้เนื่องมาจากบ้านพักอยู่ไกลจากสถาบันเกินกว่าจะเดินทางไปกลับได้ทุกวันก็เรียนหรืออาจต้องการความเป็นอิสระจากพ่อแม่ หรือต้องการชีวิตสนุกสนานแบบมหาวิทยาลัยก็แล้วแต่ นักศึกษาเหล่านี้ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเพราะต้องจ่ายค่าที่พัก ค่าอาหาร ยิ่งมหาวิทยาลัยตั้งอยู่นอกเขตชุมชน โอกาสหางานทำเพื่อหารายได้พิเศษก็ไม่มี และกลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มพักอาศัยอยู่ในบ้านอิสระนอกเขตมหาวิทยาลัย กลุ่มนี้คล้ายกลุ่มอยู่อาศัยกับบิดามารดา

หรือผู้ปกครองตรงที่ไม่ต้องอยู่ภายในบริเวณมหาวิทยาลัยอยู่นอกระเบียบของการพักอาศัย แต่ขณะเดียวกันก็เหมือนกลุ่มพักอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยตรงที่ต้องอยู่เป็นอิสระจากบิดามารดา เข้าบ้านอยู่กับเพื่อน อยู่หอพัก เอกชน หรืออาศัยตามวัด กลุ่มนี้อาจเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่าพวกอาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัย หรืออาจแพงกว่าแล้วแต่ การเลือกสถานที่หรือโอกาส (ประกอบ บุรัตน์, 2532) จากสถานการณ์ที่กล่าวมา เป็นข้อจำกัดและความจำเป็นในระบบของการศึกษาที่นักศึกษาจำนวนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งเลี้ยงไม่ได้ที่จะต้องเข้าพักอาศัยในหอพัก แต่สิ่งที่นักศึกษาในกลุ่มนี้สามารถที่จะเลือกได้ คือ การเลือกที่จะเข้าพักที่หอพักใด ความพึงพอใจใดเป็นปัจจัยในการเลือกที่จะพักอาศัยในสถานที่นั้นๆ และหอพักมหาวิทยาลัยเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่หลายคนมองว่าสามารถสร้างความพึงพอใจในการพักอาศัยได้ดีที่สุด

เป็นความจริงที่ว่าหอพักภายในมหาวิทยาลัยเป็นเพียงทางเลือกและข้อจำกัดหนึ่งของการจัดการหอพักที่นักศึกษาที่ต้องการพักอาศัยมีทางเลือกเพียงไม่กี่ทางเลือกเท่านั้น และหอพักภายในมหาวิทยาลัยจะสามารถตอบสนองความต้องการในความจำเป็นของการดำเนินชีวิตในการศึกษาและการพักอาศัยได้อย่างมีคุณภาพและสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้พักอาศัยได้ในระดับใดนั้นเป็นเรื่องที่ควรศึกษาและนำมาพิจารณาอย่างยิ่ง

อีกประการหนึ่งที่จะมองข้ามเสียมิได้ คือ การเข้ามาอยู่ในสังคมใหม่ นักศึกษามีการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่อย่างไร ทั้งสถานที่ กิจกรรมประจำวันที่ต้องเปลี่ยนไป เพื่อนร่วมห้อง รวมถึงสิ่งรอบต่างๆ ที่ล้วนแล้วแต่ต่างไปจากเดิมทั้งสิ้น การปรับตัวต่างๆ เหล่านี้เองที่จะสามารถก่อให้เกิดความกดดันหรือความรู้สึกขัดแย้งทางอารมณ์บางอย่างขึ้นมาได้ เช่น ความเครียด ซึ่งความเครียดเป็นลักษณะของแรงกดดันทางจิตที่เป็นเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของเหตุการณ์รอบรอบและลักษณะชีวิต ซึ่งสิ่งๆ ที่กระตุ้นให้เกิดความเครียดคือ ปัญหาด้านกายภาพ สรีระ จิตใจและสังคม ซึ่งผลที่เกิด

ต่อเนื่องก็คือ การกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ความวิตกกังวลในการดำรงชีวิต ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การใช้ชีวิตประจำวันและการเรียน เป็นต้น (บุญวาทย์ เพชรรัตน์, 2532) ความจริงประการต่อมาที่ทุกคนคาดหวัง จะได้รับจากการบริการ คือ ความพึงพอใจ ความพึงพอใจ ในการพักอาศัยในหอพักมีหลายด้าน เช่น ความสะอาด-สบาย ความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งความพึงพอใจเป็นปัจจัย สำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในแง่ของความสุขให้ กับนักศึกษาได้

ที่กล่าวมาเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดกับผู้พักอาศัย ทุกคน ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างไรกับการใช้ชีวิตประจำวัน และการเรียนในมหาวิทยาลัย คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ศึกษาในประเด็นเหล่านี้ว่าแท้จริงแล้ว ผู้พักอาศัยในหอพัก ของมหาวิทยาลัยมีทัศนคติและความคิดเห็นอย่างไร ทัศนคติเหล่านี้ส่งผลต่อความสุขของการพักอาศัยอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการหอพักต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเงื่อนไขหรือ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข ของนักศึกษาที่พักอาศัยภายในหอพักมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เปรียบเทียบเงื่อนไข หรือปัจจัยเหล่านั้นในกลุ่มนักศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน ตลอดจนหาความสัมพันธ์ ความสามารถในการพยากรณ์ และสร้างสมการพยากรณ์ระหว่างเงื่อนไขหรือปัจจัย เหล่านี้ที่มีต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพัก อาศัยในหอพัก

ประโยชน์ในการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน โครงการพัฒนานักศึกษาในรูปแบบของกิจกรรมที่ช่วย ให้นักศึกษาสามารถปรับตัวในการอยู่อาศัยในหอพักได้ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการมีชีวิตในสังคม นอกจากนี้ ยังสามารถนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการหอพักของมหาวิทยาลัยที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

หอพัก หมายถึง ที่พักอาศัยสำหรับนักศึกษาที่อยู่ภายใต้การดูแลและอยู่ในเขตพื้นที่มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

หอพักในกำกับมหาวิทยาลัย หมายถึง หอพัก ที่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สร้างขึ้นในพื้นที่ของมหาวิทยาลัย โดยถ่ายโอนการบริหาร จัดการให้กับสหกรณ์บริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการใช้ชีวิตของนักศึกษาในการพักอาศัยภายในหอพักของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง ความรู้สึกรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวม

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจด้านการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและกฎระเบียบ รวมถึง ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยในการพัก อาศัยภายในหอพักของนักศึกษา

สิ่งอำนวยความสะดวก คือ ภาวะหรือสิ่งต่างๆ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่ทำให้เกิดความคล่องตัวไม่ติดขัด สะดวกสบาย

ความปลอดภัย หมายถึง การอยู่ในสภาพที่พ้นภัย ปกติ ไม่มีเรื่องร้ายเกิดขึ้น

คุณภาพชีวิต หมายถึง ความสุขกายสบายใจของ นักศึกษาในการพักอาศัยภายในหอพักมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หอพักในประเทศไทย (มาณี ไชยธีรานุวัตรศิริ, 2543) ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หอพักของสถานศึกษา หอพักของสถานศึกษา ต่างๆ เช่น หอพักของโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมสามัญศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมวิสามัญ ศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ วิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยของรัฐ รวมทั้งวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ของเอกชนซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณของสถานศึกษาและรับเฉพาะ

นักเรียน นิสิต นักศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ เข้าพักสถานศึกษาบางแห่งอาจตั้งเงื่อนไขในการรับนักเรียนเข้าพักเฉพาะผู้ที่เรียนเก่งหรือนักเรียนทุน ทุนเรียนดี ทุนกีฬา รวมทั้งทุนประเภทอื่น ๆ หรืออาจรับเฉพาะนักเรียนประจำ เพื่อขัดเกลานิสัยให้อยู่ในระเบียบวินัย แต่ไม่ได้จัดอยู่ในข่ายการควบคุมจากกรมประชาสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.2507 เช่น หอพักนักเรียนของโรงเรียนวชิราวุธ หอพักนักเรียนพยาบาลศิริราช หอพักนักศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอพักรัชดาภิเษกสำหรับนักศึกษาชาย และหอพักนักศึกษาหญิงที่ทุ่งมหาเมฆของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี หอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนต่างๆ เป็นต้น

2. หอพักของเอกชน หรือหอพักนอกสถานศึกษา คือ หอพักที่จัดตั้งขึ้นเป็นการดำเนินการในลักษณะของธุรกิจเอกชน ซึ่งอาจจะเป็นห้องแบ่งให้เช่า บ้านเช่า หอพักอพาร์ทเมนต์ คอร์ท แฟลต และคอนโดมิเนียม เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์รับนักเรียน นิสิต นักศึกษาซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาในมหาวิทยาลัย โรงเรียน ของรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ เข้าพักโดยนักเรียน นิสิต นักศึกษานั้นต้องอยู่อาศัยตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป และต้องชำระค่าหอพักเป็นการตอบแทน จึงจะอยู่ในข่ายแห่งการควบคุมของกรมประชาสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับหอพักที่ผ่านมา ได้ผลสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นแรก ด้านความต้องการหอพักของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาและผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความมั่นใจในหอพักของมหาวิทยาลัย และต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีหอพักไว้บริการนักศึกษาอย่างเพียงพอ เพราะปัจจุบันหอพักของมหาวิทยาลัยยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ (ปภากร สุวรรณธาดา, 2538; กาญจนา แก้วเทียม, 2540; มนตรี แยมกสิกร, 2542; วัลลภ สุรทศ, 2543)

ประเด็นที่สอง ด้านการบริหารจัดการหอพักของมหาวิทยาลัยเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่

ยังไม่สามารถให้บริการหอพักนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง หอพักยังไม่สามารถดำเนินการภายใต้แนวคิด “ศูนย์การศึกษาและอาศัย” และยังไม่สามารถพัฒนานักศึกษาให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามแนวทางที่ทุกคนคาดหวัง เช่น การพัฒนาให้นักศึกษารู้จักตนเอง, มีความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง, มีความชัดเจนในเป้าหมายชีวิต, มีมนุษยสัมพันธ์, มีวุฒิภาวะและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในหอพัก ควรสร้างให้นักศึกษามีความชัดเจนในเป้าหมายของชีวิต เป็นต้น (อำพร เดชก้อง, 2533; กมลศ อิมโอชา, 2538; มนตรี แยมกสิกร, 2542; มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, 2543)

ประเด็นที่สาม ด้านคุณภาพของเจ้าหน้าที่หอพัก ผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า บุคลากรที่ดูแลและปฏิบัติงานหอพักควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเห็นความสำคัญในหน้าที่และบทบาทของตนซึ่งมีส่วนอย่างสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพเยาวชนของชาติ (มนตรี แยมกสิกร, 2542)

ประเด็นที่สี่ ด้านภูมิหลังและลักษณะของนักศึกษาที่พักอาศัย พบว่า นักศึกษาเพศชายและหญิงมีความต้องการด้านพักอาศัยต่างกัน ทั้งนี้ นักศึกษาหญิงให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย ชั้นปีต่างกันมีความต้องการต่างกัน โดยเฉพาะด้านความรู้สึกต่อการควบคุมและด้านกิจกรรมที่จัดขึ้น เป็นต้น (สิริสรณ์ ทิพทวี, 2542; วัลลภ สุรทศ, 2543)

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ได้พยายามเพิ่มเติมบางประเด็นเพื่อให้ผลการศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านจิตสำนึกสาธารณะในการพักอาศัยในหอพัก ตลอดจนการปรับตัว ความสุข และคุณภาพชีวิตในการพักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย

แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวและพฤติกรรมบุคคล
สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ สนใจการปรับตัวอันเนื่องมาจากประสบการณ์ก่อนที่จะเข้ามาอยู่อาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว เช่น การสร้างโอกาส

ให้เด็กในครอบครัวได้คบหาสมาคมกับคนอื่น การมีรูปแบบการเลี้ยงดูที่ไม่เข้มงวดกวดขันมากจนเกินไป เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลทางสังคม (ดาวลอย ชูศรี, 2536) แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่อยู่ในครอบครัวที่ควบคุมและเข้มงวดกวดขันอาจทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะพัฒนาทักษะด้านการปรับตัว และจะส่งผลให้การต้องเข้ามาพักอาศัยในหอพักมีความวิตกกังวล ขาดความสุข และคุณภาพชีวิตที่ดีในการพักอาศัย

แนวคิดเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ

คำว่า จิตสาธารณะ (public mind) หรือจิตสำนึกสาธารณะ (public consciousness) คำว่า สาธารณะ หมายถึง กิจ สมบัติ สิ่งของ สถานที่ที่มีได้เป็นของปัจเจกบุคคลคนใด ทั้งยังอาจหมายรวมถึงความเป็นส่วนรวม และสังคมได้อีกด้วย (นิรนาม, 2542) ในกรณีที่เป็นสิ่งของจะเรียกว่า จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ หมายถึง พฤติกรรมการใช้สาธารณสมบัติอย่างมีความรับผิดชอบ (ชาย โภชิตตา, 2546) ทฤษฎีทางสังคมมองพฤติกรรมเช่นนี้ว่า เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับส่วนรวม แนวคิดทางสังคมสองแบบ คือ แนวคิดสังคมเพื่อบุคคล และแนวคิดบุคคลเพื่อสังคม

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ สนใจศึกษาจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยจะทำการวิเคราะห์เชิงเหตุว่าจะมีผลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขในการพักอาศัยในหอพักของนักศึกษาหรือไม่อย่างไร

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นแนวคิด (Concept) ที่มีผู้นำมาศึกษากันมาก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านจิตวิทยา ด้านธุรกิจด้านการจัดการ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์โดยทั่วไปความพึงพอใจจะหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับการตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะเป็นความรู้สึกในทางบวกก็คือพอใจหรือทางลบก็คือไม่พอใจ ซึ่งความพึงพอใจกับ

ความต้องการนั้นแยกออกจากกันได้ยาก อย่างไรก็ตาม ความต้องการจะเกิดก่อนความพึงพอใจ เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองตามความต้องการก็จะเกิดความพึงพอใจในทางตรงกันข้ามถ้าไม่ได้รับการตอบสนองตามต้องการก็จะไม่พอใจ เป็นต้น

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ สนใจศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับความต้องการที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการพักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นความต้องการที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม (group discussion) ในกลุ่มนักศึกษา และผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่สอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1970) ในขั้นต้น กล่าวคือ เป็นความพึงพอใจเนื่องจากการได้รับการตอบสนองในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการพักอาศัย ความต้องการความปลอดภัย ตลอดจนการได้รับบริการที่ดี เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับความสุข

ลินคอล์น อัลลิสัน (Lincoln Allison) ได้อธิบายความหมายของ "ความสุข" (happiness) ว่าเป็นความยินดีหรือความสำราญใจ (pleasure) ที่เกิดจากการได้รับอรรถประโยชน์ ซึ่งอรรถประโยชน์ (utility) มีความหมายเดียวกับความรื่นรมย์และความปราศจากทุกข์ หมายถึง ความพึงพอใจที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าและบริการ และ (หรือ) คุณสมบัติของสิ่งใดๆ ที่สามารถสนองความต้องการของมนุษย์ให้พึงพอใจได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรูปแบบ (form utility) เวลา (time utility) สถานที่ (place utility) ความเป็นเจ้าของ (possession utility) หรือภาพพจน์ (image utility) (วิทย์ วิศทเวทย์, 2535, 48-52)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ สนใจศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย โดยจะเน้นคุณภาพชีวิตทั้งในแง่ความสุขกายและสุขใจ ทั้งนี้ มีความเชื่อพื้นฐานที่ว่าความสุขที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งบ่มเพาะคนดีและมีคุณภาพให้กับสังคมต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1 สามารถอธิบาย

ได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคล (เพศ ชั้นปี คณะ หอพัก รายได้ที่ได้รับต่อเดือน) อันเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันของนักศึกษาแต่ละคน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะส่วนบุคคลในการพักอาศัยภายในหอพัก (คุณลักษณะการปรับตัวในการพักอาศัยและจิตสำนึกสาธารณะ) และเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการจัดการหอพักด้านต่างๆ ตัวแปรส่วนบุคคล คุณลักษณะส่วนบุคคล และความพึงพอใจในการจัดการหอพัก จะเป็นตัวแปรเชิงเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัย ความสัมพันธ์เช่นนี้เกิดจากโมเดลความสัมพันธ์ของความพึงพอใจ กล่าวคือ เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนต้องการก็จะเกิดความสุขในการดำเนินชีวิต

วิธีการวิจัย

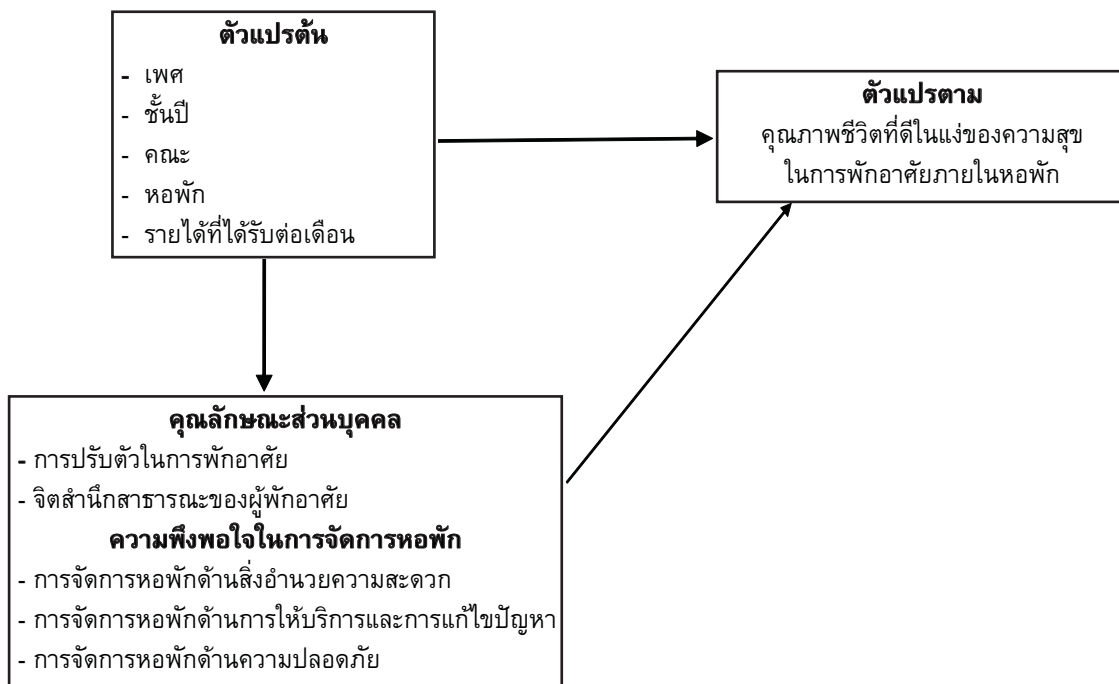
การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการใช้ชีวิตในหอพักของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มุ่งค้นหาคำวิจัยหรือเงื่อนไข

ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและมีความสุขในการพักอาศัย วิธีการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานโดยใช้ทั้งวิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (mixed methods) ประเภทลำดับขั้น (sequential procedures) (Creswell, 2003; 15-16) ทั้งนี้ กรอบของเนื้อหาสาระจะถูกกำหนดขึ้นจากตัวนักศึกษาเป็นหลัก โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้สาระและประเด็นตรงตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จากนั้นจึงนำประเด็นที่ได้ไปสร้างเครื่องมือวัดสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณต่อไป โดยออกแบบการเก็บข้อมูลเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อรวบรวมประเด็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการภายในหอพักในเรื่องของการให้บริการด้านต่างๆ และการจัดการตนเองในการพักอาศัยภายในหอพัก โดยก่อนทำการกำหนดประเด็นสนทนามีการลงพื้นที่วิจัยเพื่อคลุกคลีกับกลุ่มผู้พักอาศัยในหอพักว่ามีการพูดถึงประเด็นใดบ้างในการพักอาศัย หลังจากนั้นได้ทำการ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปเป็นผลการวิจัยและเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

หลังจากได้ประเด็นมุมมองเรื่องของการพักอาศัยในหอพักจากการสนทนากลุ่มแล้ว จึงนำประเด็นที่ได้มา กำหนดข้อคำถาม (items) ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูล

แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่ม โดยกำหนดแนวทางในการจัดกลุ่มสนทนา 4 แนวทาง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ความหลากหลายของความคิดเห็นและประเด็นมุมมองที่แตกต่างกันของผู้เข้าร่วมสนทนา โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สมาชิกในกลุ่มเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกหอพัก และทุกคณะคณะหญิง-ชาย มีผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งสิ้น 6 คน กลุ่มคณะกรรมการหอพักและกลุ่มนักกิจกรรม สมาชิกในกลุ่มเป็นนักศึกษาที่ทำกิจกรรมของชมรมต่างๆ ที่ใช้สิทธิอยู่ในหอพักและคณะกรรมการหอพักที่ใช้สิทธิอยู่ในหอพัก เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 คณะหญิง-ชาย มีจำนวนผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งสิ้น 7 คน กลุ่มนักศึกษาที่พักรอพักเอกชนกับกลุ่มที่ยังคงพักอาศัยอยู่ภายในหอพักของมหาวิทยาลัย สมาชิกในกลุ่มเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ทั้งหญิงและชาย ที่มีประสบการณ์การอยู่หอพักในมหาวิทยาลัยแล้วย้ายออกไปอยู่หอพักเอกชน และอีกจำนวนหนึ่งที่ยังคงพักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 11 คน กลุ่มสุดท้าย กลุ่มที่พักรอพักในกำกับมหาวิทยาลัย สมาชิกในกลุ่มเป็นนักศึกษาที่พักรอพักในกำกับมหาวิทยาลัยจำนวนทั้งสิ้น 7 คน

2. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

การศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการหลังจากทำการสนทนากลุ่มแล้ว ข้อมูลและประเด็นที่

ได้รับจากกระบวนการดังกล่าว จะถูกนำมาประมวลเป็นประเด็นเพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามและทำการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ ซึ่งสาระสำคัญที่ได้จากการสนทนากลุ่มมีทั้งหมด 4 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ ประเด็นการปรับตัว ประเด็นจิตสำนึกสาธารณะ ประเด็นความพึงพอใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อย คือ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการ และการรักษาความปลอดภัย และประเด็นสุดท้าย คือ คุณภาพชีวิตในแง่ความสุข ทั้งนี้ในแต่ละประเด็นมีเครื่องบ่งชี้คุณภาพของแบบสอบถามดังนี้

2.1 ความตรงของแบบสอบถาม แบบสอบถาม

ในแต่ละประเด็นมีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพราะข้อความได้มาจากการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นการพูดคุยและคำบอกเล่าของนักศึกษา นอกจากนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาแล้วยังมีความตรงตามสภาพ (concurrent validity) เพราะทั้งหมดเป็นการเกิดขึ้นในสถานการณ์จริง และนักศึกษากำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

2.2 ความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง แบบสอบถาม

มีความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน (internal consistency) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัว ด้านจิตสำนึกสาธารณะ ด้านความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความพึงพอใจด้านการให้บริการ ด้านความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตในแง่ความสุข มีจำนวนข้ออยู่ระหว่าง 2 ถึง 7 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง .6016 ถึง .8720

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่พักรอพักภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ข้อมูลจากสำนักงานหอพักจำนวน 15 หอพัก มีนักศึกษาที่พักรอพักในปีการศึกษา 2549 ทั้งสิ้นจำนวน 6,762 คน เมื่อคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 ได้จำนวนตัวอย่าง 378 คน

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างลดลง จึงทำการสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาทุกชั้นปี ทุกกลุ่มคณะ คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์/วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และกลุ่มสังคมศาสตร์จำนวน 519 คน

จาก 15 หอพัก เป็นหอพักมหาวิทยาลัยและหอพักในกำกับฯ ร้อยละ 53.9 และ 46.1 ตามลำดับ โดยสุ่มตามสัดส่วนของจำนวนนักศึกษาที่พักอาศัย สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหอพักอยู่ระหว่าง ร้อยละ 6.4 ถึง 15.0 เป็นนักศึกษาชายและหญิงร้อยละ 38.5 และ 61.5 ตามลำดับ

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหาจากผู้ร่วมสนทนากลุ่มและจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยเน้นการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ (thematic analysis) เพื่อให้ได้ข้อสรุปและนำมาเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

เชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป และทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้น คือ เพศ ชั้นปี คณะ หอพักที่พัก รายได้ที่ได้รับต่อเดือน กับประเด็นการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพัก โดยใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA

ทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยกับคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพัก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)

วิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขของนักศึกษา ตลอดจนสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการพักอาศัยในหอพัก โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การนำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการพักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย มีสาระสำคัญที่ถูกกล่าวถึงประการแรก ได้แก่ การปรับตัว พบว่า เป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดความสุขในการใช้ชีวิตภายในหอพัก เพราะโดยส่วนใหญ่ นักศึกษามองว่าการเข้าพักในหอพักนั้น เป็นการเปลี่ยนชีวิตเข้าสู่สังคมเล็กๆ อีกสังคมหนึ่งและต่างรู้สึกตื่นตัวกับการพบเพื่อนใหม่ สำหรับบางคนอาจเป็นสิ่งที่ใหม่ในแง่ที่ว่าตั้งแต่เติบโตมายังไม่เคยจากบ้านหรือครอบครัวไปไหนไกลๆ ในกลุ่มนี้มองว่าในระยะแรกนั้นมีบ้างที่คิดถึงบ้าน แต่นานๆ ไปกลับกลายเป็น “บ้านคิดถึง” เพราะการใช้ชีวิตในบ้านบางคนเป็นลูกคนเดียว ไม่มีเพื่อนคุย เหนง แต่ในหอพักมีเพื่อนที่สามารถพูดคุยปรับทุกข์กันได้ สำหรับกลุ่มที่การจากบ้านไม่ใช่สิ่งใหม่ก็มองว่าการพักอาศัยภายในหอพักนั้นไม่ยากนักสำหรับการปรับตัว อากาศคิดถึงบ้านไม่ค่อยปรากฏแต่จะมีบ้างในเรื่องของ “การสร้างมิตรใหม่” ในที่นี้มองคล้ายกันทั้งกลุ่มที่ไม่เคยห่างบ้านและกลุ่มที่เคยห่างบ้านว่า กิจกรรมที่หอพักจัดให้มันนั้น ในบางกิจกรรมก็สามารถช่วยให้นักศึกษาสามารถทำความรู้จักกันได้ แต่บางกิจกรรมก็ไม่มีประโยชน์ในเรื่องของการปรับตัวในการพักอาศัยในหอพัก “ทำไม?” นักศึกษาในหอพักมักตั้งคำถามเหล่านี้ว่า ทำไมไม่ค่อยมีคนเข้าร่วมเลย เข้าไปนั่งด้วยได้มัย ไม่เห็นรู้เลยว่ามิกิจกรรม หรือแม้แต่นั้นเค้าทำอะไรกันหรือ?” เหล่านี้เป็นคำถามมากมายที่เกิดขึ้น หากแม้ว่าปัญหาของการปรับตัวเข้าหากันของนักศึกษาเกิดขึ้นเพราะความไม่สำเร็จของกิจกรรมที่จัดขึ้น คำถามต่อไป คือ ปัญหาต่อเนื่องในเรื่องของสุขภาพจิต ความเครียด การเรียน หรือแม้แต่ว่าปัญหาในการใช้ชีวิตในสังคมใหม่ที่เด็กๆ ต่างตื่นตัวในการได้พบจะเป็นอย่างไร

สำหรับในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการของเจ้าหน้าที่หอพัก การรักษาความปลอดภัย รวมถึงตัวบุคคลในการพักอาศัยนั้นก็ก็เป็นประเด็นที่มีการพูดถึงเช่นกัน โดยเฉพาะการขาดจิตสำนึกสาธารณะซึ่งเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน

และอาจจะเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดการรับรู้ในประเด็นอื่น เริ่มจากด้านจิตสำนึกสาธารณะที่ต่างคนก็ใช้ชีวิตส่วนตัว มองแต่เฉพาะตนเองจนไม่มีโอกาสที่จะมองว่ารอบข้างเป็นอย่างไร เห็นเพื่อนกระทำผิดก็ไม่สนใจ หรือไม่ก็กระทำผิดเสียเองโดยไม่สนใจถึงความเดือดร้อนของคนอื่น ปัญหาเหล่านี้นักศึกษาหลายต่อหลายคน ที่เข้าร่วมการสนทนาตระหนักและมองเห็น แต่เหตุใดจึงไม่กล้าที่จะเข้าไปปรับผิดชอบต่อสังคมเล็กๆ ของเขา ความเพิกเฉยไม่สนใจเกิดขึ้นตลอดเวลาที่ปัญหาเกิด เพียงแค่สังคมเล็กๆ ยังแสดงให้เห็นถึงเพียงนี้ แล้วสังคมใหญ่ที่คนเหล่านี้จะก้าวออกไปเผชิญในอนาคตจะเป็นอย่างไร ด้านการจัดการหอพักก็เป็นปัญหาเช่นกัน อย่างเช่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีข้อคิดเห็นจากเสียงส่วนใหญ่ว่ายังมีไม่พอและไม่เห็นมีย่างที่ได้บอกไว้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องอ่านหนังสือ การบริการสื่ออินเทอร์เน็ตบริเวณนั่งเล่น เป็นต้น ซึ่งจากการสนทนากลุ่ม พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังและความต้องการในสิ่งอำนวยความสะดวกมาก บ้างก็บอกว่าสาเหตุที่จองหอพักใหม่เพราะเห็นว่ามีความพร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกจึงยอมจ่ายแพง เป็นต้น

ด้านการรักษาความปลอดภัยก็เช่นกัน หลายคนยังมองว่าไม่ทั่วถึงทุกหอพัก มีหลายความคิดเห็นที่สรุปเป็นเสียงเดียวกันได้ว่า ควรเพิ่มเติมและปรับปรุงเพราะยังมี "คนนอก" สามารถเสด็จลอดเข้าไปกระทำความผิดได้ และอีกประเด็นหนึ่งก็คือ เรื่องของความเหมาะสมของการรักษาความปลอดภัยภายในหอพัก มีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มจากการสนทนากลุ่มหนึ่งบอกว่าเข้มงวดมากเกินไป ส่วนอีกกลุ่มกลับมองว่าไม่มีความเข้มงวดรัดกุม เรื่องของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่นักศึกษาหลายคนกล่าวถึง คือ เรื่องของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่แสดงต่อนักศึกษา การเป็นผู้คุมกฎที่ดีที่นักศึกษามอง คือ การไม่วางก้ามเป็นผู้คุมนักโทษ

อย่างไรก็ตาม เรื่องที่นักศึกษาเห็นว่าต้องปรับปรุงเร่งด่วนที่สุด คือ เรื่องของการให้บริการที่ทุกเสียงลงความเห็นตรงกันว่าร้ายแรงมาก มีการค่อนข้างด้วย

น้ำเสียงว่า "ไม่ใช่ลูกหลานตัวเองบ้างให้รู้ไป" สาเหตุที่มีข้อวิพากษ์วิจารณ์รุนแรงขนาดนี้ เพราะว่าการให้บริการของเจ้าหน้าที่หอพักเป็นแบบ "ขอไปที" นักศึกษาหลายคนเอ่ยอย่างนี้ ไม่มีใครกล้าที่จะขอความช่วยเหลือหรือเข้าไปพูดคุยคลุกคลีมากนัก นอกจากการบริการที่ไม่เป็นมิตรแล้วยังมีความล่าช้าในเรื่องของการแก้ปัญหาต่างๆ ที่ได้แจ้งไปในประเด็นนี้ได้ทำการสนทนากับกลุ่มที่เป็นกลุ่มที่สุดคือ นักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการหอพักก็ได้บอกว่าเป็นความจำเป็นและข้อจำกัดในเรื่องของการดำเนินการที่ต้องแจ้งผ่านส่วนงานหลายฝ่าย แต่เสียงแย้งหนึ่งในฐานะของผู้พักอาศัยก็คือ "แต่ว่าพวกเราต้องใช้กันทุกวันนะคะ"

จากการสรุปรวบรวมประเด็นจากความพึงพอใจดังกล่าว สามารถตอบคำถามสิ่งที่ต้องการศึกษาประการสำคัญ คือ เรื่องของคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยนั้น ความสุขของนักศึกษาหอพักจะมีความเกี่ยวเนื่องตามแนวคิดเกี่ยวกับความสุขของ Lincoln Allison (อ้างถึงใน วิทย์ วิศทเวทย์, 2535) ซึ่งได้อธิบายความหมายของ "ความสุข" ว่าเป็นความยินดีหรือความสำราญใจที่เกิดจากการได้รับอรรถประโยชน์ ซึ่งอรรถประโยชน์มีความหมายเดียวกับความรื่นรมย์และความปราศจากทุกข์ หมายถึง ความพึงพอใจที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าและบริการ และ(หรือ)คุณสมบัติของสิ่งใด ๆ ที่สามารถสนองความต้องการของมนุษย์ให้พึงพอใจได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ รูปแบบ เวลา สถานที่ ความเป็นเจ้าของ หรือภาพพจน์ เป็นต้น

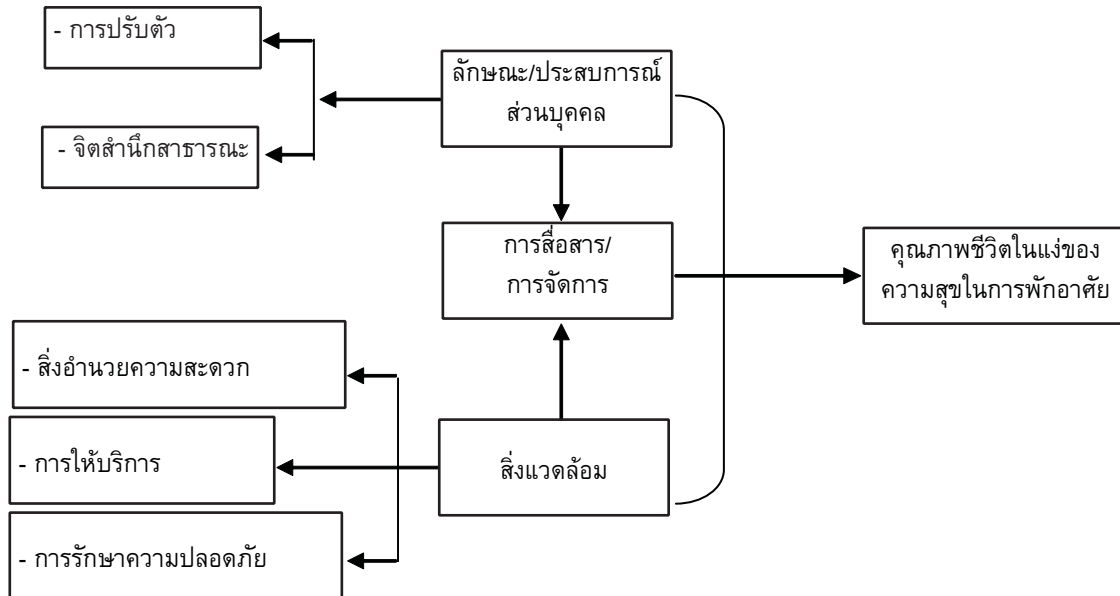
ดังนั้น ตัวแปรที่สำคัญมากสำหรับความสุขในการพักอาศัย คือ เรื่องของการให้บริการของเจ้าหน้าที่นั่นเอง ส่วนตัวแปรอื่นๆ ก็เป็นส่วนประกอบที่นักศึกษาหลายคนมองว่าเป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน

ทั้งหมดที่กล่าวมาอาจสรุปเป็นแบบแผนของความสัมพันธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเชิงปริมาณต่อไปได้ ดังภาพ 2

ระยะที่ 2 การนำเสนอผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากการศึกษาเชิงคุณภาพทำให้ได้ประเด็นที่ต้องทำการศึกษาในเรื่องนี้เพิ่มเติม ในระยะที่สองนี้จึงเป็น

ภาพ 2 แพนผังแสดงแบบแผนของความสัมพันธ์

การนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่พักในหอพักภายในมหาวิทยาลัย ทั้งสิ้น 519 คน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบการปรับตัวในการพักอาศัย จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจและคุณภาพชีวิต จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

การศึกษาในตอนนี้ เป็นการเปรียบเทียบการปรับตัวในการพักอาศัย จิตสำนึกสาธารณะของผู้พักอาศัย ความพึงพอใจในการจัดการหอพักด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจการจัดการหอพักด้านการให้บริการ ความพึงพอใจการจัดการหอพักด้านความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข ระหว่างนักศึกษาที่มีเพศ ชั้นปี คณะ ประเภทหอพัก และรายได้ที่ได้รับต่อเดือนต่างกัน พบผลดังนี้

นักศึกษาชายมีความพึงพอใจด้านการให้บริการและคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขสูงกว่านักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยต่ำกว่านักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ นักศึกษาชายและหญิงมีการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ และความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีต่างกันมีการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านการให้บริการ และความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน

นักศึกษากลุ่มคณะวิทยาศาสตร์/วิทยาศาสตร์ประยุกต์มีความพึงพอใจด้านการให้บริการมากกว่ากลุ่มสังคมศาสตร์ และมีคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขมากกว่ากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ นักศึกษาต่างกลุ่มคณะกันมีการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัยมีการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านการให้บริการ และคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขมากกว่านักศึกษาที่พักในหอพักกำกับมหาวิทยาลัย แต่มีความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยน้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ไม่พบความแตกต่างในความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

นักศึกษาในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำและปานกลางมีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูง และกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางมีความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันมีจิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจด้านการให้บริการ และคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในหอพัก

2.1 การวิเคราะห์ในภาพรวม

จากตาราง 1 แสดงว่า ปัจจัยที่ถูกคัดเลือกเข้าอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหอพักตามลำดับขั้นและตามความสามารถในการอธิบาย โดยพิจารณาจากสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) ได้แก่ ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X_4) ซึ่งสามารถอธิบายได้ร้อยละ 6.8 (R^2 Change = .068) จิตสำนึกสาธารณะ (X_2) การปรับตัว (X_1) และความพึงพอใจด้านการสิ่งอำนวยความสะดวก (X_3) ส่วนปัจจัยความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X_5) ไม่สามารถเข้าไปอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพัก

อาศัยหอพักของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ ปัจจัยที่สนใจศึกษาทั้งหมด 5 ปัจจัยร่วมกันอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยหอพักของนักศึกษาได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ ($R = .456$) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพักภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาได้ร้อยละ 20.8 ($R^2 = .208$) ทั้งนี้ สามารถสร้างสมการที่เหมาะสมเพื่อพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) โดยการคัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) ของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise) ได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) = $1.315 + 0.170 X_1$ (การปรับตัว) + $2.00 X_2$ (จิตสำนึกสาธารณะ) + $0.111 X_3$ (ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก) + $0.276 X_4$ (ความพึงพอใจด้านการให้บริการ)

2.2 การวิเคราะห์เฉพาะหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จากตาราง 2 แสดงว่า ปัจจัยที่ถูกคัดเลือกเข้าอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหอพักตามลำดับขั้นและตามความสามารถในการอธิบาย โดยพิจารณาจากสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบ

ตาราง 1 สัมประสิทธิ์ถดถอย (regression coefficients) ในรูปแบบเหนติบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของปัจจัยที่สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยหอพักของนักศึกษาหอพัก (Y) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบ Enter

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต	b	Std. Error	Beta	t	Sig.	R ² change
การปรับตัว (X_1)	.169	.059	.122	2.870**	.004	.064
จิตสำนึกสาธารณะ (X_2)	.209	.054	.163	3.883**	.000	.040
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X_3)	.122	.049	.113	2.520*	.012	.035
ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X_4)	.278	.042	.292	6.556**	.000	.068
ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X_5)	-.054	.037	-.060	-1.444	.149	.001
ค่าคงที่	1.429	.270		5.291	.000	

F = 25.622, R = .456, $R^2 = .208$, $R^2_{adj} = .200$, Std Error = .71738

คะแนนมาตรฐาน (Beta) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X_3) ซึ่งสามารถอธิบายได้ร้อยละ 2.5 (R^2 Change = .025) ส่วนปัจจัยการปรับตัว (X_1) จิตสำนึกสาธารณะ (X_2) ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X_4) และความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X_5) ไม่สามารถเข้าไปอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยหอพักของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ ปัจจัยที่สนใจศึกษาทั้งหมด 5 ปัจจัยร่วมกันอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ ($R = .272$) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพักภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาได้ร้อยละ 7.4 ($R^2 = .074$) ทั้งนี้ สามารถสร้างสมการที่เหมาะสมเพื่อพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) โดยการคัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) ของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยด้วย การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบผล ดังนี้

คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) = $3.043 + 0.149 X_2$ (จิตสำนึกสาธารณะ) + $0.185 X_3$ (ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก)

ความสะดวก)

2.3 การวิเคราะห์เฉพาะหอพักนักศึกษาในกำกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จากตาราง 3 แสดงว่า ปัจจัยที่ถูกคัดเลือกเข้าอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหอพักตามลำดับขั้นและตามความสามารถในการอธิบายโดยพิจารณาจากสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) ได้แก่ ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X_4) ซึ่งสามารถอธิบายได้ร้อยละ 12.9 (R^2 Change = .129) ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X_5) จิตสำนึกสาธารณะ (X_2) และความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X_3) ส่วนปัจจัยการปรับตัว (X_1) ไม่สามารถเข้าไปอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยหอพักของนักศึกษาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ ปัจจัยที่สนใจศึกษาทั้งหมด 5 ปัจจัยร่วมกันอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยหอพักของนักศึกษาที่พักหอพักในกำกับของมหาวิทยาลัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ ($R = .583$) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ปัจจัยทั้ง 5 สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพักในกำกับของมหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 34.0 ($R^2 = .340$) ทั้งนี้ สามารถสร้างสมการที่เหมาะสมเพื่อพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่

ตาราง 2 สัมประสิทธิ์ถดถอย (regression coefficients) ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของปัจจัยที่สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหอพัก (Y) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบ Enter

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต	b	Std. Error	Beta	t	Sig.	R ² change
การปรับตัว (X_1)	.133	.077	.109	1.721	.087	.035
จิตสำนึกสาธารณะ (X_2)	.112	.068	.103	1.648	.101	.010
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X_3)	.128	.065	.133	1.980*	.049	.025
ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X_4)	3.781E-02	.061	.040	.615	.539	.001
ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X_5)	6.367E-02	.059	.070	1.083	.280	.003
ค่าคงที่	2.559	.372		6.875	.000	-

F = 4.064, R = .272, R² = .074, R²_{adj} = .056, Std Error = .7656

ตาราง 3 สัมประสิทธิ์ถดถอย (regression coefficients) ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของปัจจัยที่สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหอพัก (Y) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบ Enter

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต	b	Std. Error	Beta	t	Sig.	R ² change
การปรับตัว (X ₁)	9.744E-02	.075	.073	1.296	.196	.055
จิตสำนึกสาธารณะ (X ₂)	.184	.078	.138	2.380*	.018	.067
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X ₃)	.134	.060	.133	2.228*	.027	.062
ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X ₄)	.309	.054	.359	5.714**	.000	.129
ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X ₅)	.113	.047	.144	2.414*	.017	.017
ค่าคงที่	.779	.331	-	2.352	.020	-

F = 23.269, R = .583, R² = .340, R²_{adj} = .325, Std Error = .52028

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์ถดถอย (regression coefficients) ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของปัจจัยที่สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหอพัก (Y) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบ Enter

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต	b	Std. Error	Beta	t	Sig.	R ² change
การปรับตัว (X ₁)	.139	.125	.082	1.113	.267	.045
จิตสำนึกสาธารณะ (X ₂)	.356	.154	.170	2.321*	.021	.028
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X ₃)	.336	.108	.253	3.122*	.002	.065
ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X ₄)	5.339E-02	.076	.054	.702	.483	.003
ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X ₅)	-.024	.073	-.024	-.325	.745	.001
ค่าคงที่	1.168	.603		1.938	.054	-

F = 6.136, R = .375, R² = .140, R²_{adj} = .117, Std Error = .85765

ของความสุข (y) โดยการคัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) ของนักศึกษาที่พักในหอพักในกำกับมหาวิทยาลัย ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบผล ดังนี้

คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) = 0.992 + 0.195 X₂ (จิตสำนึกสาธารณะ) + 0.146 X₃ (ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก) + 0.314 X₄ (ความพึงพอใจด้านการให้บริการ) + 0.118 X₅ (ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย)

2.4 การวิเคราะห์เฉพาะนักศึกษาชาย

จากตาราง 4 แสดงว่าปัจจัยที่ถูกคัดเลือกเข้าอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัย

ของนักศึกษาชายตามลำดับขั้นและตามความสามารถในการอธิบาย โดยพิจารณาจากสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ได้แก่ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X₃) ซึ่งสามารถอธิบายได้ร้อยละ 6.5 (R² Change = .065) และจิตสำนึกสาธารณะ (X₂) ส่วนปัจจัยการปรับตัว (X₁) ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X₄) และความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X₅) ไม่สามารถเข้าไปอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาชายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ ปัจจัยที่สนใจศึกษาทั้งหมด 5 ปัจจัยร่วมกันอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัย

หอพักของนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ (R = .375) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพักภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชายได้ร้อยละ 14.0 (R² = .140) ทั้งนี้ สามารถสร้างสมการที่เหมาะสมเพื่อพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) โดยการคัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) ของนักศึกษาชายที่พักในหอพักมหาวิทยาลัย ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบผลดังนี้

$$\text{คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y)} = 1.428 + 0.405 X_2 \text{ (จิตสำนึกสาธารณะ)} + 0.389 X_3 \text{ (ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก)}$$

2.5 วิเคราะห์เฉพาะนักศึกษาหญิง

จากตาราง 5 แสดงว่าปัจจัยที่ถูกคัดเลือกเข้าอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหญิงตามลำดับขั้นและตามความสามารถในการอธิบาย โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ได้แก่ ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X₄) ซึ่งสามารถอธิบายได้ร้อยละ 6.8 (R² Change = .068) จิตสำนึกสาธารณะ (X₂) การปรับตัว (X₁) และความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X₅) ส่วนปัจจัยความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X₃)

ตาราง 5 สัมประสิทธิ์ถดถอย (regression coefficients) ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของปัจจัยที่สามารถอธิบายสภาพคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยหอพักของนักศึกษาหอพัก (Y) โดยวิธีการวิเคราะห์แบบ Enter

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต	b	Std. Error	Beta	t	Sig.	R ² change
การปรับตัว (X ₁)	.135	.058	.117	2.318*	.021	.064
จิตสำนึกสาธารณะ (X ₂)	.172	.048	.178	3.557**	.000	.040
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X ₃)	3.724E-02	.047	.041	.785	.433	.035
ความพึงพอใจด้านการให้บริการ (X ₄)	.423	.051	.448	8.365**	.000	.068
ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย (X ₅)	-.079	.040	-.097	-1.986*	.048	.001
ค่าคงที่	1.511	.273		5.543	.000	-

F = 28.027 , R = .569 , R² = .324, R²_{adj} = .312, Std Error = .58130

ไม่สามารถเข้าไปอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาหญิงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ ปัจจัยที่สนใจศึกษาทั้งหมด 5 ปัจจัยร่วมกันอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยหอพักของนักศึกษาหญิง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ (R = .569) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ปัจจัยทั้ง 5 สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพักภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหญิงได้ร้อยละ 32.4 (R² = .324) ทั้งนี้ สามารถสร้างสมการที่เหมาะสมเพื่อพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) โดยการคัดเลือกเฉพาะปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y) ของนักศึกษาหญิงที่พักในหอพักมหาวิทยาลัย ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน พบผลดังนี้

$$\text{คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข (y)} = 1.339 + 0.143 X_1 \text{ (การปรับตัว)} + 0.165 X_2 \text{ (จิตสำนึกสาธารณะ)} + 0.422 X_4 \text{ (ความพึงพอใจด้านการให้บริการ)}$$

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายตามประเด็นได้ดังนี้ ประเด็น การปรับตัว จากการหาความสัมพันธ์พบว่า การปรับตัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต

ในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในภาพรวม โดยที่นักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยสามารถปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาในหอพักในกำกับมหาวิทยาลัย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะจากการสนทนากลุ่มพบว่าการใช้ชีวิตในหอพักทั้ง 2 ประเภทมีความแตกต่างกัน ในแง่ของการจัดระบบห้องพักที่แออัดและไม่เอื้อในการได้พบปะเพื่อนใหม่ สังคมใหม่ที่นักศึกษาหลายคนมองว่ายังเข้าถึงได้ยาก เพราะหอพักใหม่จัดระบบให้มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น มีการแยกห้องน้ำไว้แต่ละห้องพัก ห้องอ่านหนังสือ และห้องนั่งเล่น จะไม่มีเหมือนหออื่นๆ ด้านล่างของหอพักก็ไม่เอื้อต่อการนั่งชมทีวีและผ่อนคลาย เพราะบุคคลภายนอกเดินผ่านไปมาได้ โอกาสที่จะสนิทสนมกันก็น้อยลงตามไปด้วย และจากการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการปรับตัวที่มีต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยจำแนกตามเพศ พบว่า การปรับตัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาเฉพาะในกลุ่มของนักศึกษาหญิง ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูลูกชายและลูกสาวของครอบครัวในสังคมไทยแตกต่างกัน ครอบครัวไทยจะคาดหวังและเข้มงวดต่อการแสดงพฤติกรรมของลูกสาวมากกว่าลูกชาย ลูกชายจะมีโอกาสได้แสดงพฤติกรรมตามที่ตนต้องการมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นการมีโอกาสหรือประสบการณ์ในการเดินทาง การพักอาศัยในที่อื่นที่ไม่ใช่บ้านของตน หรือแม้แต่การไปร่วมกิจกรรมกับคนอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกในครัวเรือน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการต้องจากบ้านมาพักอาศัยในหอพัก หรืออาจกล่าวได้ว่าการต้องมาใช้ชีวิตอยู่ในหอพักไม่ใช่เรื่องน่าตื่นเต้นนักสำหรับนักศึกษาชาย ซึ่งต่างกับนักศึกษาหญิงที่ต้องอาศัยการปรับตัวค่อนข้างมากจึงจะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในหอพักได้อย่างมีความสุข

ส่วนนักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันจะมีการปรับตัวแตกต่างกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเกี่ยวเนื่องกับการจัดการหอพักเช่นกัน เพราะจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า นักศึกษากลุ่มที่รายได้มากบางส่วนมักมองว่าการใช้ชีวิตที่ตนเองยอมจ่ายเงินมากกว่า คือ ความสะดวก

สบายและความเป็นส่วนตัวมากที่สุด จึงไม่ต้องการเรื่องการปรับตัวหรือสังคมใหม่มากนัก อีกประการหนึ่งก็คือเรื่องของการไม่เคยห่างบ้านของนักศึกษากลุ่มรายได้มากทำให้มีความแตกต่างกันในประเด็นนี้

ประเด็นเรื่องจิตสำนึกสาธารณะในการพักอาศัย ผลจากการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม พบว่า เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยได้ โดยที่นักศึกษาที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยมีจิตสำนึกสาธารณะมากกว่านักศึกษาที่พักในหอพักในกำกับมหาวิทยาลัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสาเหตุอย่างน้อยสามประการ **ประการแรก** หอพักในกำกับของมหาวิทยาลัยจัดห้องพักให้นักศึกษามีความเป็นส่วนตัวสูง ทำให้ขาดโอกาสการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นและสิ่งต่างๆ รอบตัว **ประการที่สอง** เรื่องของความคาดหวังจากการจ่ายค่าห้องพักในราคาแพงจึงคิดว่าหอพักน่าจะมีระบบดูแลสิ่งต่างๆ โดยที่ผู้พักไม่ต้องสนใจที่จะร่วมมือกันดูแลให้ทุกคนอยู่อย่างมีความสุข **ประการที่สาม** เนื่องจากเป็นหอพักใหม่และเพิ่งเปิดให้บริการ การรับรู้กฎเกณฑ์จึงยังไม่ทั่วถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติตามของผู้พักอาศัยได้

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยจิตสำนึกสาธารณะที่มีต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัย แยกตามประเภทหอพักและตามเพศ พบว่า จิตสำนึกสาธารณะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของนักศึกษาเฉพาะหอพักในกำกับมหาวิทยาลัย และยังพบว่าจิตสำนึกสาธารณะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยทั้งในกลุ่มเพศชายและหญิง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากจิตสำนึกสาธารณะเป็นคุณสมบัติของคนที่มีพร้อมจะเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยืดหยุ่นสูง พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน ดังนั้น นักศึกษาที่ต้องอยู่ในหอพักในกำกับของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหอใหม่และมีปัญหาที่ยังต้องแก้ไขหลายประการอย่างมีคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขได้ควรเป็นคนที่มีความจิตสำนึกสาธารณะเป็นพื้นฐาน จึงจะสามารถซึมซับและจัดการต่อปัญหาที่มากกระทบได้ดีกว่านักศึกษา

ที่มีจิตสำนึกสาธารณะต่ำ

ผลจากการสนทนากลุ่มและจากแบบสอบถาม ปลายเปิด พบว่า มีความน่าเป็นห่วงที่บ่งบอกถึงปัญหา การขาดจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาในการพักอาศัย โดยมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งมีลักษณะต่างคนก็ใช้ชีวิต ส่วนตัว มองแต่เฉพาะตนเองจนไม่มีโอกาสที่จะมองว่า รอบข้างเป็นอย่างไร เห็นเพื่อนกระทำผิดก็ไม่สนใจหรือ ไม่ก็กระทำผิดเสียเองโดยไม่สนใจถึงความเดือดร้อนของ คนอื่น ปัญหาเหล่านี้ นักศึกษาหลายคนเข้าร่วมการ สนทนาตระหนักและมองเห็น แต่เหตุใดจึงไม่กล้าที่จะ เข้าไปปรับผิดชอบต่อสังคมเล็กๆ ของเขา ความเพิกเฉย ไม่สนใจเกิดขึ้นตลอดเวลาที่ปัญหาเกิด ในขณะที่หอพัก เป็นสังคมเล็กๆ แล้วสังคมใหญ่ที่คนเหล่านี้จะก้าวเข้าไป จะเป็นอย่างไร ดังนั้น มหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญและหาแนวทางในการพัฒนาจิตสำนึก สาธารณะของนักศึกษาในขณะที่พักอาศัยในหอพัก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณภาพของเยาวชนเพื่อเตรียมเป็นพลเมือง ที่ดีของสังคมต่อไป

ประเด็นความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ในภาพรวมปรากฏว่า เป็น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข ในการพักอาศัย และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถอธิบาย คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยได้ จากการ หาความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษา พบว่า มีเพียง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 เท่านั้น ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวก โดยพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจมากกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้ามาพบกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ส่วนหนึ่งอาจจะยังไม่มี ประสบการณ์ในการอยู่หอพักมาก่อน จึงยังไม่ทราบว่ หอพักควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง ในขณะที่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 อยู่หอพักมาแล้วระยะหนึ่งมีความ คุ่นเคยในสิ่งอำนวยความสะดวกที่หอพักจัดให้อยู่แล้ว จึงมีความต้องการในสิ่งที่ยังไม่มี เมื่อยังไม่ได้รับการ ตอบสนองจึงทำให้มีความพึงพอใจน้อยกว่า เป็นต้น

เมื่อทำการหาความสัมพันธ์แยกเฉพาะหอพัก มหาวิทยาลัยและหอพักในกำกับฯ พบว่า ปัจจัยความ พึงพอใจในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขใน การพักอาศัย โดยหอพักมหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยความ พึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกมีอิทธิพลต่อคุณภาพ ชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยเป็นลำดับแรก ในขณะที่หอพักในกำกับฯปัจจัยความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุข ในการพักอาศัยเป็นลำดับที่ 4 จากทั้งหมด 5 ปัจจัย ที่เป็น เช่นนี้อาจเนื่องมาจากหอพักมหาวิทยาลัยได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็น และอยู่ในระดับมาตรฐานขั้นต่ำ ในการดำเนินชีวิตในหอพัก นักศึกษาจึงเรียกร้องสิ่ง อำนวยความสะดวกเป็นอันดับแรก ในขณะที่หอพักใน กำกับฯดำเนินกิจการในรูปแบบกึ่งธุรกิจ มีอัตราค่าเช่า ในอัตราสูงกว่า จึงจำเป็นต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก มาตอบสนองความต้องการของผู้พักอาศัยมากกว่า หอพักมหาวิทยาลัย ทำให้ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในลำดับรองลงไปกว่าปัจจัยอื่นๆ

ผลจากการสนทนากลุ่มและข้อมูลจากแบบสอบถาม ปลายเปิด พบว่า ในเรื่องของความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีข้อคิดเห็นจากเสียงส่วนใหญ่ในหอพัก มหาวิทยาลัยบอกว่ายังมีไม่พอ ที่มีอยู่ก็ชำรุดไม่สามารถ ใช้การได้ “วางไว้ทำมาก็ไม่รู้ใช้ก็ไม่ได้” และเสียงจาก หอพักในกำกับฯที่ว่าไม่เห็นมืออย่างที่ได้ออกไว้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องอ่านหนังสือ (มีแต่ไม่เหมาะสม) การบริการสื่ออินเทอร์เน็ต (มีแต่ต้องจ่ายเงิน) หรือ บริเวณนั่งเล่น เป็นต้น การมองว่าพอหรือไม่พอ มีหรือไม่มี นักศึกษามีการตั้งคำถามมากมาย โดยเฉพาะหอพัก ที่สร้างใหม่หรือหอพักในกำกับฯว่าแท้จริงการให้ความ สะดวกมีตามที่ใบอนุญาตระบุหรือไม่ “ไม่มีก็ไม่เห็นต้อง โฆษณาเลย” ซึ่งความคิดเห็นและเสียงสะท้อนเหล่านี้ ล้วนมาจากความคาดหวังในการพักอาศัยทั้งสิ้น

ประเด็นความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ หอพัก จากการศึกษาค้นคว้าในภาพรวม พบว่า การให้บริการ

เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยเป็นลำดับแรก ทั้งนี้กล่าวได้ว่าการให้บริการ คือ ภารกิจที่สำคัญที่สุดของหอพัก การให้บริการที่ดี สะดวก รวดเร็ว มีน้ำใจ บริการด้วยอัธยาศัยไมตรี จะทำให้ลดความไม่พอใจในด้านอื่นได้ ดังนั้น ทักษะการบริการและการมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่หอพักจึงควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การที่นักศึกษาเพศชายมีความพึงพอใจในการให้บริการมากกว่านักศึกษาเพศหญิง อาจเป็นเพราะธรรมชาติของเพศชายที่แตกต่างจากเพศหญิง เช่น ยอมได้บ้างในบางเรื่อง และจากการหาความสัมพันธ์แยกกลุ่มนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง พบว่า ความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่หอพักมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยของทั้งสองกลุ่ม แต่ในกลุ่มนักศึกษาชายมองว่ามีอิทธิพลเป็นลำดับที่ 4 ในขณะที่นักศึกษาหญิงมองว่าสำคัญที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการค้นพบว่า นักศึกษาชายมีความพึงพอใจมากกว่านักศึกษาหญิง แสดงให้เห็นว่านักศึกษาชายให้ความสำคัญกับการให้บริการน้อยกว่าจึงมีความรู้สึกว่าการที่ได้รับอยู่ในปัจจุบันก็พอใจแล้วในระดับหนึ่ง จากการที่พบว่านักศึกษาสังกัดกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์/วิทยาศาสตร์ประยุกต์มีความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่สูงกว่ากลุ่มที่สังกัดคณะสังคมศาสตร์ เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่นำพิจารณา และยังพบอีกว่า กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์/วิทยาศาสตร์ประยุกต์มีคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขมากกว่าด้วย เหตุผลที่พบเช่นนี้น่าจะศึกษาในเชิงลึกต่อไป

จากการที่พบว่า นักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจในการให้บริการมากกว่านักศึกษาที่พักในหอพักในกำกับฯ นั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจเหนือความคาดหมาย เพราะผู้เกี่ยวข้องรับรู้ว่าการพักในกำกับฯ ซึ่งดำเนินงานแบบกึ่งธุรกิจน่าจะให้บริการนักศึกษาให้ได้รับความพึงพอใจมากกว่า อย่างไรก็ตาม การให้บริการในที่นี้จะเน้นการให้บริการของเจ้าหน้าที่ประจำหอพักจึงเป็นไปได้ว่าการที่หอพักในกำกับฯ เพิ่งเปิดดำเนินการ ดังนั้น อาจจะเป็นปัญหาในด้านความพร้อมของพนักงาน

อยู่บ้าง ประกอบกับความคาดหวังสูงของผู้พักอาศัยที่เห็นว่าตนเองจ่ายค่าที่พักสูงกว่าหอพักมหาวิทยาลัย แม้จะได้รับบริการดีเพียงไรก็ยังรู้สึกว่ามีพอ ซึ่งกลายเป็นความต้องการเชิงเปรียบเทียบไม่ใช่ความต้องการจริงเป็นต้น

นอกจากนี้ การที่พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขเป็นลำดับแรก เมื่อเปรียบเทียบกับอีก 4 ปัจจัย ของนักศึกษาที่พักในหอพักกำกับฯ ได้แก่ ความพึงพอใจด้านการบริการ ในขณะที่นักศึกษาที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยกลับพบผลในทางตรงกันข้าม คือ พบว่า ความพึงพอใจด้านการบริการมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขเป็นลำดับสุดท้าย การที่พบผลในลักษณะเช่นนี้ มิได้หมายความว่านักศึกษาที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยไม่ต้องการบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่ นักศึกษายังต้องการการให้บริการ เพียงแต่ความพึงพอใจที่ได้ไม่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในแง่ความสุข หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า นักศึกษาที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยจะมีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขหรือไม่ ไม่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการให้บริการ ทั้งนี้ นักศึกษาอาจจะรู้ค่าหอพักของมหาวิทยาลัยถูกกว่าหอพักในกำกับฯ โดยมียอดราคาที่พักเพียงภาคเรียนละ 2,500-3,600 บาท ในขณะที่หอพักในกำกับฯ มีอัตราค่าที่พักถึงภาคเรียนละ 5,000 บาท บวกค่าน้ำ ค่าไฟ อีกจำนวนหนึ่ง ดังนั้น ผู้ที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัย จึงไม่ได้คาดหวังว่าจะต้องได้รับการที่ดีแต่ประการใด ซึ่งความพึงพอใจในลักษณะเช่นนี้เป็นความจริงเชิงเปรียบเทียบ (relative truth) ไม่ได้เป็นความจริงสัมบูรณ์ (absolute truth) แต่ประการใด

ผลการสนทนากลุ่มและจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ประเด็นเรื่องของความพึงพอใจด้านการบริการเป็นประเด็นที่ควรแก้ไขและปรับปรุงมากที่สุด มีการค่อนข้างด้วยน้ำเสียงว่า “ไม่ใช่ลูกหลานตัวเองบ้างให้รู้ไป” และอีกหลายคำถามที่พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “ทำไมถึงต้องมาทำงานบริการถ้าไม่เต็มใจ” ความคับข้องใจมากมายทำให้นักศึกษาไม่กล้าที่จะปรึกษา หรือแม้กระทั่งขอความช่วยเหลือ หรือการอำนวยความสะดวกจาก

แม่บ้านผู้ดูแลหอพักและเจ้าหน้าที่ ผลจากการสนทนากลุ่มพบว่า เพราะการที่นักศึกษาหญิงมีการติดต่อขอรับบริการจากเจ้าหน้าที่หอพักมากกว่านักศึกษาชาย จึงมักพบสถานการณ์ที่กระทบต่อความรู้สึกมากกว่า และส่วนใหญ่มองว่าเจ้าหน้าที่หอพักชายบริการผู้ชายดีกว่า ผลในครั้งนี้สามารถนำทฤษฎีบุคลิกภาพของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) มาช่วยอธิบายได้ โดยฟรอยด์ได้วิเคราะห์ถึงความผูกพันระหว่างเพศตรงข้ามซึ่งเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ที่จะแสดงให้เห็นชัดเจนในช่วงวัย 3-5 ขวบ หรือเป็นขั้นพัฒนาการทางบุคลิกภาพขั้นที่ 3 (phallic stage) ตามทฤษฎีของฟรอยด์ (Silverman, 1982) ที่กล่าวถึงความสนิทสนมเป็นพิเศษระหว่างเด็กชายกับมารดาเด็กหญิงกับบิดา ซึ่งในกรณีนี้แม่บ้านหอพักซึ่งเป็นหญิงอาจบริการนักศึกษาชายได้ดีกว่า เป็นต้น

ประเด็นความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยจากการศึกษา พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจในการรักษาความปลอดภัยไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัย โดยที่นักศึกษาเพศชายมีความพึงพอใจน้อยกว่านักศึกษาเพศหญิง ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจว่าเป็นเพราะเหตุใด เพราะโดยทั่วไปเพศชายไม่น่าจะกังวลเรื่องนี้มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับเพศหญิง แต่เมื่อลองไปดูสถานการณ์จริง พบว่า หอพักชายไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำหอพัก ในขณะที่หอหญิงจะมี จึงเป็นไปได้ที่อาจทำให้นักศึกษาชายพอใจน้อยกว่า และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แยกเฉพาะนักศึกษาชายและหญิง พบว่า มีเพียงกลุ่มนักศึกษาหญิงเท่านั้นที่มองว่าความพึงพอใจในการรักษาความปลอดภัยมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัย

จากการที่นักศึกษาที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจในการรักษาความปลอดภัยน้อยกว่านักศึกษาที่พักในหอพักในกำกับของมหาวิทยาลัยนั้น เนื่องจากหอพักในกำกับมีระบบรักษาความปลอดภัยดีกว่า ไม่ว่าจะเป็นการมีระบบบัตรเข้าออก หรือการมีรปภ. ประจำหอพัก และยังพบว่าปัจจัยด้านความพึงพอใจในการรักษาความปลอดภัยสามารถทำนายคุณภาพชีวิต

ในแง่ความสุขของนักศึกษาที่พักในหอพักในกำกับขเป็นลำดับที่ 2 รองจากความพึงพอใจด้านการให้บริการ แต่ไม่พบผลในลักษณะเช่นนี้ในหอพักมหาวิทยาลัยจากการพิจารณาลักษณะกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ที่พักในหอพักกำกับขส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังไม่คุ้นกับสถานที่ บุคคล และสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกปลอดภัยจึงเป็นเรื่องสำคัญในการพักอาศัยและการดำเนินชีวิต

เมื่อพิจารณาในแง่ของรายได้ พบว่า นักศึกษากลุ่มรายได้ปานกลางมีความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยมากกว่านักศึกษากลุ่มรายได้สูง ซึ่งสามารถนำทฤษฎีของมาสโลว์มาอธิบายปรากฏการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี คือ เมื่อคนมีรายได้สูงมีความพร้อมทางเศรษฐกิจก็ย่อมต้องการความปลอดภัยตามมา

ผลการสนทนากลุ่มและจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ด้านการรักษาความปลอดภัยยังมีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างหอพัก ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มเติมและปรับปรุงเพราะยังมี “คนนอก” สามารถเล็ดลอดเข้าไปกระทำความผิดได้ เรื่องการรักษาความปลอดภัยเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมีลักษณะหลากหลายความต้องการหลากหลายความรู้สึก อย่างน้อยที่สุดสามารถแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องการการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวดกับกลุ่มที่ต้องการความเป็นอิสระในการพักอาศัย จะเห็นได้ว่ากลุ่มที่ต้องการความเป็นอิสระในการพักอาศัย มีจำนวนไม่น้อยต้องพักอาศัยอยู่ในหอพักที่มีการรักษาความปลอดภัยเข้มงวด ส่วนกลุ่มที่ต้องการการรักษาความปลอดภัยสูงกลับต้องอยู่ในหอพักที่มีการรักษาความปลอดภัยต่ำ อีกประการ คือ อนาคตที่มีต่อรปภ.ที่ทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยประจำหอหรือรปภ.ที่คอยวนเวียนสอดส่องความประพฤติของนักศึกษา ซึ่งถือเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพักอาศัยในหอพักของนักศึกษา บางครั้งการมีรปภ.มากไม่ได้หมายความว่ามีความสุขในการพักอาศัยมากขึ้น การเข้มงวดมากเกินไปทำลายความเป็นส่วนตัว ทำให้ผู้พักอาศัยรู้สึกไม่อิสระในการดำเนินชีวิต อีกประเด็นหนึ่ง ที่ควรพิจารณาอย่างยิ่ง คือ พฤติกรรมของรปภ. จากผล

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยของนักศึกษาหญิงมาก และส่งผลถึงคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขในการพักอาศัยด้วย โดยมีแนวโน้มว่าการที่มหาวิทยาลัยเน้นความปลอดภัยมากโดยใช้ระบบรปภ. ในปัจจุบัน กลับทำให้นักศึกษาโดยเฉพาะนักศึกษาหญิงมีความสุขในการพักอาศัยน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักยังขาดข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่หอพักจัดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารไปยังผู้พักอาศัย ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรหาแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร ในที่นี้ ได้แก่ ฝ่ายกิจการนักศึกษา และผู้รับสาร ซึ่งได้แก่ นักศึกษา โดยปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มจากวิธีที่ใช้อยู่เดิม ได้แก่ การนำข่าวสารไปติดตามสถานที่หรือตามบอร์ด การใช้เสียงตามสาย โดยการเพิ่มการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต การจัดให้มีเว็บไซต์ “เด็กหอ” ให้เป็นห้องสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่พักอาศัย เป็นต้น

2. ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพการให้บริการของหอพักเป็นปัจจัยสำคัญอันดับหนึ่งที่จะทำให้ให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุข ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงด้านการให้บริการอย่างรีบด่วน ควรมีนโยบาย “ยกเครื่องเรื่องบริการ” และในกรณีที่ไม่สามารถทำพร้อมกันได้ทั้งหมด ควรรีบทำในหอพักในกำกับมหาวิทยาลัยก่อน และเมื่อทราบผลเป็นประการใดจึงทำในหอพักของมหาวิทยาลัยตามมา

ประเด็นความสำคัญอันดับที่สองที่มหาวิทยาลัยควรดำเนินการเพื่อให้นักศึกษาในหอพักมีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขมากขึ้น ได้แก่ การหาแนวทางพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา ทั้งนี้ จากผลการวิจัยพบว่า ไม่ว่าจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวมหรือแยก

วิเคราะห์เฉพาะกลุ่ม เช่น แยกวิเคราะห์ตามประเภทของหอพักและตามเพศล้วนแต่ พบว่า จิตสำนึกสาธารณะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ความสุข จิตสำนึกสาธารณะในที่นี้หมายถึง การมีจิตสำนึกและมีพฤติกรรมเพื่อส่วนรวม การเคารพยอมรับและปฏิบัติตามกฎกติกาที่กำหนดขึ้น เป็นต้น

มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายพัฒนาหรือยกระดับจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอย่างจริงจัง โดยในระยะแรกควรเริ่มพัฒนานักศึกษาในหอพักก่อนได้ผลประการใดจึงค่อยขยายเป็นนโยบายในระดับกว้างขึ้น และถ้าไม่สามารถดำเนินการได้พร้อมกันทุกหอพักด้วยข้อจำกัดใดก็ตาม ก็ควรเริ่มจากหอพักในกำกับมหาวิทยาลัยก่อน ทั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า จิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาที่พักในหอพักในกำกับต่ำกว่านักศึกษานักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัย

จิตสำนึกสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งสำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกภาษา กล่าวได้ว่าใครก็ตามจะดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้นั้น เป็นผลมาจากการปฏิบัติภายในใจของตนก่อน กล่าวคือ ทำใจให้มีจิตสำนึกสาธารณะ การเปิดใจให้กว้าง เมตตากรุณาเห็นประโยชน์ส่วนรวม จะช่วยให้มองปัญหาใหญ่เป็นปัญหาเล็ก มองปัญหาเล็กเป็นไม่มีปัญหา ให้อภัยได้ เข้าถึงความจริงและมีความเห็นว่าเป็น “มันเป็นเช่นนั้นเอง” จึงทำให้ชีวิตมีความสุข ปล่อยวางได้ ปล่อยใจได้ และทำให้สุขภาพจิต คุณภาพชีวิตดีที่สุดในที่สุด

นอกจากนี้ จิตสำนึกสาธารณะยังเป็นสาระสำคัญของพระบรมราโชวาทในสมเด็จพระบรมราชชนกตอนหนึ่งที่ว่า “ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง...” ซึ่งสมเด็จพระบรมราชชนกนั้น ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ทางจิตใจที่สำคัญของนักศึกษา ข้าราชการ และสมาชิกทุกคนที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่การงานและมีวิถีชีวิตอยู่ในรั้ว ม.อ. โดยเมื่อพิจารณาเชื่อมโยงถึงประเด็นความสำคัญของจิตสำนึกสาธารณะกับสัญลักษณ์ที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของทุกคนใน ม.อ. แล้ว ยิ่งควรที่มหาวิทยาลัยจะมีนโยบาย

ในการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะอย่างจริงจังและเร่งด่วน โดยเริ่มจากการพัฒนานักศึกษาในหอพักและค่อย ๆ ขยายกว้างออกไปให้ครอบคลุมทุกหมู่เหล่า ซึ่งเป็น

3. ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการปรับตัว ช่วยให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขในการพักอาศัยในหอพัก ทั้งนี้ เห็นผลอย่างเด่นชัดในเพศหญิง ความสามารถในการปรับตัวสำหรับการวิจัยครั้งนี้สะท้อนได้จากสองลักษณะ ลักษณะแรกเป็นประสบการณ์การเลี้ยงดูของครอบครัวที่สร้างหรือเปิดโอกาสให้เด็กได้มีกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่สองเป็นทักษะการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ดูจากการกระทำและร่วมกิจกรรมที่หอพักจัดขึ้น

เมื่อพิจารณาบทบาทของมหาวิทยาลัยในการเพิ่มความสามารถในการปรับตัวให้แก่นักศึกษา วิธีที่ทำได้ในขณะนี้ คือ การสร้างโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่หอพักจัดขึ้น ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับหอพักควรกลับมาทบทวนถึงกิจกรรมที่จัดให้แก่นักศึกษาในหอพักแต่ละปีว่ามีจำนวนพอเพียงหรือยัง นอกจากนี้จะพิจารณาความพอเพียงของกิจกรรมที่จัดขึ้นแล้ว ยังต้องหาทางให้นักศึกษาเข้าร่วมให้ทั่วถึงด้วย และถ้าไม่สามารถดำเนินการได้พร้อมกันทุกหอพัก ก็ควรเริ่มจากหอพักในกำกับฯ ก่อน เพราะพบว่า มีทักษะการปรับตัวต่ำกว่านักศึกษาที่พักในหอพักมหาวิทยาลัย

4. จากการผลการวิจัย พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขได้ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรทำการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักในปัจจุบันว่ามีให้บริการพอเพียงกับความจำเป็นต้องใช้ของนักศึกษาหรือไม่ และที่มีอยู่สามารถใช้งานได้หรือไม่ เช่น มีคอมพิวเตอร์แต่ไม่สามารถใช้งานได้ มีบริเวณอ่านหนังสือแต่มีคนพลุกพล่านไม่สงบพอที่จะมีสมาธิอ่านหนังสือได้ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยควรเริ่มสำรวจจากหอพักของมหาวิทยาลัยก่อน เพราะมีจำนวนและสภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกต่ำกว่าหอพักในกำกับฯ และเกี่ยวข้อง

กับคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขของนักศึกษาอย่างเด่นชัด และถ้าไม่สามารถทำพร้อมกันได้ทั้งหอพักชายและหญิง ก็ควรเริ่มจากหอพักชายก่อน เพราะปัจจุบันสภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักชายชำรุดทรุดโทรมกว่าหอพักหญิง ประกอบกับผลการวิจัยพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยลำดับแรกที่ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตในแง่ความสุขของนักศึกษาชายดีขึ้น ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์นี้ในนักศึกษาหญิง

5. ผลการวิจัย พบว่า มาตรการรักษาความปลอดภัย บริเวณหอพักเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและควรพิจารณาอย่างรอบคอบ นักศึกษาบางกลุ่มพอใจกับมาตรการที่เข้มงวด ในขณะที่บางกลุ่มเห็นว่าความเข้มงวดกวดขันไปจำกัดความมีอิสระในการดำเนินชีวิตในหอพักและที่น่าพิจารณาคือ มีบางกลุ่มรู้สึกที่ไม่ปลอดภัยเนื่องจากพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเสียเอง

มหาวิทยาลัยควรพิจารณาระบบการรักษาความปลอดภัยของหอพักมหาวิทยาลัยก่อน เนื่องจากพบว่า นักศึกษาเห็นว่ายังมีการรักษาความปลอดภัยต่ำกว่าหอพักในกำกับฯ

จากผลการวิจัยแม้จะพบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาหญิงมีความพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย แต่เมื่อวิเคราะห์ในเชิงลึกพบว่า แม้จะมีความพอใจในการรักษาความปลอดภัยแต่ไม่ได้ทำให้มีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขมากขึ้นแต่อย่างใด ทำให้เห็นได้ว่าเรื่องความปลอดภัยเป็นเรื่องอ่อนไหว (sensitive) มากสำหรับนักศึกษาหญิง ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องใส่ใจเรื่องนี้เป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการดำเนินการของหอพักโดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขของนักศึกษา ทั้งนี้ ตั้งอยู่บนความเชื่อว่าการที่นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขจะนำไปสู่ความสำเร็จในด้านอื่นตามมา เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลดการต้อออก (retire) ของนักศึกษา ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพ

การใช้งบประมาณของประเทศ ตลอดจนลดการสูญเสียโอกาสของนักศึกษาอีกด้วย ซึ่งมีประเด็นที่ควรศึกษาต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาหาวิธีการสร้างและพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะให้เกิดขึ้นในนักศึกษาหรือเยาวชนกลุ่มต่างๆ เพราะการที่บุคคลมีจิตสำนึกสาธารณะสูงจะส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม อย่างน้อยที่สุดผลการวิจัยในครั้งนี้ก็พบว่า การมีจิตสำนึกสาธารณะจะทำให้มีคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขในการดำเนินชีวิตมากขึ้น

2. เนื่องจากผลการศึกษาค้างนี้ บ่งชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวของปัจจัยด้านความปลอดภัยในการพักอาศัย ดังนั้น จึงควรศึกษาข้อเท็จจริงในเรื่องความปลอดภัยในการพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะความรู้สึกลดภัยเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ความปลอดภัยจะส่งผลกระทบต่อความสุขในการดำเนินชีวิตของทุกคน โดยเฉพาะการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาหญิงเนื่องจากมีความอ่อนไหวต่อความปลอดภัยเป็นพิเศษ

3. จากผลการศึกษาในระยะแรกที่ใช้วิธีการจัดกลุ่มสนทนา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขของนักศึกษามี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับตัวจิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจการให้บริการ และความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย และเมื่อนำปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ไปทำนายคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขของนักศึกษาที่พักในหอพักพบว่า ทำนายได้เพียงร้อยละ 20.8 ซึ่งแสดงว่า ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีก ที่สามารถส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขได้ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรค้นหาปัจจัยอื่นที่สามารถส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขของนักศึกษาให้ครอบคลุมมากที่สุด ซึ่งจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมที่สุดต่อไป

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า มีปัญหาการสื่อสาร/การประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบ ด้านหอพักกับนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพัก ดังนั้น ควรศึกษาหา

รูปแบบการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทหรือสถานการณ์ปัจจุบัน

5. ควรศึกษาเชิงลึกในรูปแบบอื่น เช่น ศึกษากับนักศึกษาที่มีปัญหาในการอยู่หอพักอย่างรุนแรง เช่น กรณีที่ไม่สามารถปรับตัวได้ กรณีที่มีพฤติกรรมเก็บตัวมากๆ กรณีที่ก้าวร้าวชอบทำลายสมบัติส่วนรวม หรือกรณีที่มีพฤติกรรมลักขโมย เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นการศึกษาดิตตามระยะยาว จะทำให้ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ทันการณ์

6. ควรศึกษาหารูปแบบการบริหารจัดการหอพักนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการหาแนวทางที่จะใช้สถานการณ์ที่นักศึกษามาพักรวมกันในห้องพักมหาวิทยาลัยเป็นโอกาสในการพัฒนาคุณลักษณะอื่นนอกเหนือจากการใช้เป็นเพียงที่อาศัยเพื่อเรียนหนังสือหรือพัฒนาความรู้ด้านวิชาการ

ถ้ามหาวิทยาลัยมีแนวทางและทำได้สำเร็จ จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดวิกฤตคุณธรรมจริยธรรมในทุกหย่อมหญ้า

เอกสารอ้างอิง

- กมลเสถ อ้อมโอชา. (2538). การวิจัยเชิงประเมินหอพักศึกษิตนิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: การวิจัยเชิงคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กัญจน แก้วแฮมม. (2540). สภาพปัจจุบันและความต้องการที่อยู่อาศัยของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ชาย โพรสิลา. (2546). จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติและภัยเชิงนโยบาย. วารสารราชบัณฑิตยสภา. 28(2), 431-449. ดาวลอย ชูศรี. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลทางสังคมกับแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัย. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.

- นิรนาม. (2542). จิตสำนึกสาธารณะเส้นทางสู่ประชาคม. *วารสารสื่อพลัง*, 7(3), 3-18
- บุญวดี เพชรรัตน์. (2532). ความเครียด ภาวะวิกฤตและการช่วยเหลือ. สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปภากร สุวรรณชาติ. (2538). การศึกษาความต้องการที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์เคหะพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกอบ คุปรัตน์. (2532). นิสิต นักศึกษา ความเป็นผู้นำ: เป้าหมายและอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ฉบับกฤษฎีกา. (2541). หอพัก กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ กฎกระทรวง ฉบับที่ 5.. ล.115 ต.17 ก (เม.ย.) 31-33.
- มนตรี แยมกสิกร. (2542). รายงานผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบของหอพักนักศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มาณี ไชยธีรานวัฒน์ศิริ. (2543). รายงานผลการวิจัยเรื่องหอพักกับการพัฒนา นิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วัลลภ สุรเทศ. (2543). การพักอาศัยในหอพักศึกษานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและบริเวณใกล้เคียง. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (เคหการ) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทย์ วิศทเวทย์. (2535). *ปรัชญาทั่วไป: มนุษย์ โลก และความหมายของชีวิต*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สิริสรณ์ ทิพทวี. (2542). การศึกษาทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักที่มีต่อการดำเนินงานหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต(การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำพร เดชก้อง. (2533). รูปแบบการบริหารงานหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต(การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Cronbach, L.J. (1970). **Essentials of psychological testing**. (3rd ed). New York: Harper & Row.
- Creswell, John W. (2003). **Research design: quantitative, qualitative, and mixed method approaches**. (2nd ed). London: Sage Publication.
- Maslow, Abraham H. (1970). **Motivation and personality**. (2nd ed). New York: Harper & Row.
- Silverman, Robert E. (1982). **Psychology**. (4th ed). New Jersey: Prentice-Hall.
- Yamane, Taro. (1967). **Statistics: an introductory analysis**. (2nd ed). New York: Harper & Row.

